

Vier kilo onversneden dammersgeluk

Het is volbracht. Hans van der Nap presenteerde zaterdag zijn tweedelige boek *Dammen als cultureel erfgoed* in een bomvolle Buningzaal van warenhuis Vanderveen in Assen.

INKI DE JONGE

Het was december 1972 en Ton Sijbrands, damkampioen van de wereld, zou naar warenhuis Vanderveen komen voor een simultaanwedstrijd. Wijlen warenhuisdirecteur Nico van der Veen had aarzelend toegestemd; hij vond Sijbrands met zijn lange haren en zijn baard een te ordinaire hippie voor zijn stijlvolle bedrijf. Wim Los, toenmalig voorzitter van de Drentse Dambond, zou ervoor zorgen dat de baard eraf ging. Op het moment suprême zaten veertig dammers achter hun borden op de tweede verdieping te wachten op de kampioen, die verlaat was. Los begon een entertainend praatje over de baard die eraf zou zijn, tot de roltrap Sijbrands langzaam omhoog schoof, zijn vuurrode baard als een vlammeende toorts onder zijn kin. Hij had 'm toch nog even laten staan.

Anekdoten buitelden zaterdag in datzelfde warenhuis over elkaar heen. De Buningzaal leek een damtempel, waar gedichten werden voorgedragen over dammen, met damschilderijen van Henk de Witt en Siep Buurke, en dit alles ter gelegenheid van de presentatie van het boek *Dammen als Cultureel Erfgoed*, geschreven door oud-onderwijzer en dammer Hans van der Nap.

Boek? Dit tweedelige, vier kilo wegende, gebonden document over de

Hans van der Nap (links) overhandigt het eerste exemplaar van *Dammen als cultureel erfgoed* aan oud-wereldkampioen Roel Boomstra. FOTO JASPAR MOULIJN

dammsport in het Noorden is een naslagwerk van jewelste. Van der Nap begon er al in 1993 aan, toen de toen 75-jarige Provinciaal Groninger Dambond hem vroeg of hij een jubileumboek wilde maken. Maar Van der Nap wilde meer dan dat: een boek over heel dammend Groningen en Drenthe. „Maar”, zo hield hij zaterdag zijn publiek voor: „Waar begin je? En wanneer stop je?”

Het zou zijn levenswerk worden, een werk waarvan menigeen zich afvroeg of, en zo ja, wanneer het nou eens af was.

Maar het is volbracht. Van der Nap vertelde de aanwezigen hoe hij de informatie had verzameld: fietsend door de provincie op zoek naar oude

‘Schaken oogt moeilijker. Maar dammen, dat is verbeelding’

damcafe’s, struinend door de archieven op zoek naar foto’s, brieven en alles wat van waarde zou zijn voor zijn boek. Meters verenigingsnotulen lagen op zijn nachtkastje.

Maar alles van waarde is weerloos, en dat geldt in zekere zin ook voor het damspel. Van der Nap: „Nederlanders schamen zich ervoor. Er is een Amerikaans onderzoek voor no-

dig geweest om dat te constateren. Maar dammen is een van de oudste bordspelen van Nederland.”

Op de Asser basisschool De Driemaster was hij een verwoed promotor van het spel. „Veel kinderen wilden schaken. Want dat oogt moeilijker. Maar dammen, dat is verbeelding. Alle schijven zijn gelijk, en de kunst van het dammen zit in de samenwerking tussen die schijven. Wie dat het beste doet, wint.”

In *Dammen als Cultureel Erfgoed* ruim aandacht voor beroemde noordelijke schakers als Jannes van der Wal, maar ook voor onbekender grootheden als Jan de Rijke, die blind was en tweemaal kampioen werd. Er is ook aandacht voor de fabrikant

HomAs uit Assen, die damborden vervaardigde, en de oude damclubs met mooie namen als Winnen Vergt Moeite, De Goede Zet en Damclub Houdt Stand.

Groninger Roel Boomstra, een van de beste dammers ter wereld, kreeg het eerste exemplaar en zei: „Ik ben benieuwd wat voor anekdotes er over mij in staan.”

Voor de verkooptafel verzamelde zich een lange rij gegadigden, bereid 45 euro te betalen voor dit in beperkte oplage uitgegeven eerbetoon aan het democratische bordspel met de veertig schijven, en over het zondoorstoufde Koopmansplein torsten zij vier kilo onversneden dammersgeluk huiswaarts.